

OSSA FRACTA.

339. Si unius Ossis partes vi a cohaesione solvuntur in magna fragmenta fractura dicitur.

340. Quae si sola, & una, simplex; ubi multiplex, composita; si stipata vulnere, contusione, inflammatione, ulcere, pluribus fracturis, complicata vocatur.

341. Quin etiam pro vario situ fracturae transversa, obliqua, longitudinalis audit; & ratione fragmentorum sibi innitentium, aut juxta latera sibi mutuo applicatorum, vel eminente spina emergentium, varia nomina, naturam, medelam accipit

342. Effectus ejus varii, pro varia indole ossis fracti, pro modo fracturae vario, pro varietate fragmentorum quoad situm, figuram, numerum, magnitudinem, pro varietate denique loci, in quo, vicinorum, circa quae, fit.

343. Primarii ergo sunt destructio muneris fulciendi, sustinendi musculos & dirigendi eosdem; musculorum contractio, membri accurratio, musculorum ex debito loco deturbatio, membri intorsio, ejusdem deformatio; periostei externi, vasculorum cellulas occupantium, periostei interni, membranae medullofae, medullae ipsius

ipſius laceratio, contuſio, corruptio; luxuries vaſculorum oſſeorum, unde calli inaequalitas, tumor, membrique deformatio; membranarum, tendinum, nervorum diſtractio, laceratio, irritatio, compreſſio, convuſio; Vaſorum vicinorum mutatio, deſtructio, obſtructio, inflammatio, dolor, ecchymofis, marcor, ſuppuratio, gangraena, mors partis & ſaepe totius; contuſio fere ſemper.

344. Quae expenſa (342. 343.) praefens malum, ejusque ſtatum docent, ſi tactus fragmenta; auris crepitationem; oculus laefam figuram, immobilitatem; intellectus cauſam, ejus impetum, modum impuſus, ſenii decrepiti, temperiei morboſae, hybernique frigoris efficaciam ſimul conſideraverit, clarior eſt diagnofis.

345. Verum oblongae fracturae difficilius detectio, niſi ſero: dolor, tumor, craſſities partis, inaequalitas, pus foedum, cauſa fortis cognita, aliquid luminis dabunt.

346. Facilem, difficilem, tardam, celerem, integram, vel deficientem fore curationem praedicat figura, ſimplicitas, compositio, duratio fracturae, numerus, figura, magnitudo fragmentorum; locus oſſis laeſi; vicina laeſa; tempus anni; aetas aegri & temperies.

347.

347. Sanatio requirit:

1. Restitutionem in situm naturalem, extendendo, reponendo.
2. Retentionem in eo situ per fascias & machinas.
3. Unitorium, retentorumque consolidationem, enato callo.

348. Si fracta situm proprium retinent, prima indicatio cessat.

Si partim divergunt in latera, requiritur extensio parva.

Si omnino juxta mutua latera pertracta sunt, requiritur ingens extensio, ut intercepta removeantur, & ut debita longitudo & adaptatio fiant.

349. Extensio fit. 1. apprehenso osse prope fracturam manu, vel laqueis. 2. firmato aegro. 3. disposita parte in situ naturali. 4. distractione lenta, recta, partium fracturarum ea vi, eousque, prout vis contractorum musculorum requirit. 5. vi & applicatu instrumentorum mechanicorum, si robur manus deficit.

350. Quae (348 349.) quum sine vi & dolore saepe vix fieri queant, ubi partes jam inflammatae, saepe omitti debent, donec sedata inflammatio. Aliter convulsi moriuntur, vel gangraena correpti.

351. Si fragmenta libera, eximenda, si facile fieri queat. Si acumina eminentia exten-

extensionem plane prohibent, & patent, excindenda; si latent, incisione detegenda prius. Si fractura composita valde & complicata, imprimis cum ingenti simul contusione, ossium contritu, vasorum magnorum destructione, requiritur illico, si nihil vetat, extirpatio.

352. Restitutio fit partem rite extensam, (349.) & paratam, (351.) caute, lente, leniter ita intorquendo, donec os ossi debito in loco occurrat, musculi vero revulsi suo in situ sint repositi, nihilque intercipiatur.

353. Id notescit ex anatomicis, comparatione partis sanae, dolore sublato, longitudine & figura naturali reddita.

354. Retentio in situ fit fasciis, spleniis, ferulis, canalibus quietem conciliando, tum impediendo & dirigendo actionem musculorum

355. Fasciae adstrictae tumorem, suffocationem, gangraenam producant; unde infinita mala: ergo leviter attrahendae, ut firmare, & vascula leniter comescere queant.

356. Si vulnera adsint, curanda ex arte, (185. ad 239.) sed rara deligatione, idem de inflammatione, dolore, tumore, & reliquis symptomatibus intelligendum.

357. Tum fit concretio, callusque, citior.

Aphor.

F

tior,

tior, tardior pro aetate, ossis crassitie, pondere, incubituro, vario tempore, intra 20. & 70. dies.

L U X A T A.

358. **L**uxatio est recessus extremi ossis mobilis ex cavo, in quo naturaliter movetur, cum motus impedito.

359. Qui integer, vel pro parte; unde luxatio, & distortio.

360. Pessima, quae epiphyssi ab corpore ossis soluta accidit.

361. Causa vis externa extendens, intorquens, expellens.

362. Aut interna, cavo innata, extrudens.

363. Hae causae (361. 362.) juvantur extensis, laxatis, ruptis ligamentis, sive id ab externa, sive ab interna causa.

364. Hinc figurae in parte mutatio, tumor, cavitas, elongatio, accurtatio membri, immobilitas, distractio musculorum, torpor subjacentium, paralytis, vasorum vicinorum compressio, dolor, pervigilium, inflammatio, oedemia, ancylosis, convulsio, marcor, mors partis, vel & totius.

365. Ex quibus notis signa evidentia habentur luxationis.

366.